

5) the quality of the warranty is one of the biggest concerns in the market. According to the monitoring, only a third of online sellers are willing to give a buyer a fiscal receipt for equipment with a warranty card.

References:

1. Green book. E-commerce market. Access mode: https://cdn.regulation.gov.ua/e5/ea/4c/d5/regulation.gov.ua_Зелена%20книга%20Ринок%20електронної%20комерції.pdf
2. Volume of the Ukrainian e-commerce market. Access mode: <https://geniusmarketing.me/lab/lyudi-menshe-guglyat-tovary-rynok-vyros-na-25-onlajn-pok-upayut-dazhe-edu-takim-budet-ukrainskij-ecommerce-v-2019-godu/>
3. AG/ Marketing. E-commerce. Access mode: <https://ag.marketing/elektrona-komerciya-v-ukraini-2018/>
4. TOP 10 Best Online Shops of Ukraine 2018-2019. Access mode: <https://my-master.net.ua/ua/top-10-krashhih-internet-magaziniv-ukrayini-2018-2019-roku/>

ВИРОБНИЦТВО ПРОДУКЦІЇ ТА ПРОДУКТИВНІСТЬ ПЛОДОВО-ЯГІДНИХ НАСАДЖЕНЬ ПІВДНЯ УКРАЇНИ

КОЛОКОЛЬЧИКОВА І. В.

кандидат економічних наук, доцент, докторант

Полтавська державна аграрна академія

м. Полтава, Україна

Сучасні тенденції, які відображають розвиток галузі садівництва та виробництво плодово-ягідної продукції характеризуються нарощуванням їх розмірів за рахунок підвищення продуктивності багаторічних насаджень, а саме урожайності продукції. Цей шлях у веденні господарської діяльності має назву інтенсивний. При такому розвитку подій на фоні незмінних площ насаджень або їх скороченні, обсяги виробництва збільшуються під впливом росту урожайності. Також процеси інтенсифікації зусиль в галузі не тільки направлені на підвищення продуктивності, а і на зниження трудовитрат та інвестиційний вкладень.

За словами Е. А. Егорова, А. Н. Фисенко, Ж. А. Шадріної застосування інтенсивних технологій при виробництві плодової продукції обумовлено впливом ряду факторів, і як вихід зі ситуацій – пошук і застосування технологій, які орієнтовані на зниження споживання ресурсів, які задіяні у виробництві. Ці зміни призведуть до зниження витрат на виробництво продукції, досягненню цінової конкурентної переваги, фінансової стійкості виробника [1, с. 8].

Виробництво плодово-ягідної продукції на всій території України має тенденцію до збільшення. Однак, ці темпи значно уповільнились за

останні роки, табл. 1. В динаміці, показник виробництва плодово-ягідної продукції в Україні за період від 2000 р. по 2018 р. збільшився з 1452,6 тис. т до 2571,3 тис. т, тобто на 77,0%. Однак, якщо проаналізувати кількісну характеристику по роках, то треба відмітити уповільнення росту з 2013 р. Беззаперечно, обсяги виробництва ростуть, але поточні темпи росту то знижуються то збільшуються. Наприклад, з 2013 по 2014 р. обсяги виробництва продукції зменшились на 12,9%, а в абсолютному виразі скорочення дорівнювало 296,2 тис. т. За період 2016–2017 р.р. чуттєвих зрушень не відбувалось, приріст становив лише 2,% або 40,7 тис. т. Лише за період з 2017 р. до 2018 р. показник виріс на 25,5% або 523,3 тис. т [2; 3].

Таблиця 1

**Динаміка виробництва плодово-ягідної продукції
Півдня України, тис. т**

	2000	2010	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2018 до 2000, %
Україна	1452,6	1746,5	2295,3	1999,1	2152,8	2007,3	2048,0	2571,3	177,0
Запорізька	57,8	58,7	82,1	64,0	66,7	61,8	62,1	84,8	146,7
Миколаївська	23,7	37,7	47,9	32,3	35,6	31,1	28,6	42,5	179,3
Одеська	66,1	74,3	82,9	74,0	84,9	85,1	90,1	109,4	165,5
Херсонська	65,3	58,8	82,1	75,2	64,7	57,2	66,2	73,5	112,6
Регіон	212,9	229,5	295,0	245,5	251,9	235,2	247	310,2	145,7
У загальній структурі, %	14,6	13,1	12,8	12,3	11,7	11,7	12,1	12,1	X

Джерело: [2; 3]

Південь України є найбільш сприятливим регіоном для виробництва плодово-ягідної продукції, особливо яблук, вишні, черешні та абрикосу. Якщо брати за розрахунок всі південні області, а саме: Запорізьку, Миколаївську, Одеську та Херсонську, то питома вага виробництва продукції складала від 14,6% до 22,7% в структурі. Порівнюючи долю участі цих областей у виробництві садівничої продукції станом на 2000р. питома вага становила 14,6% або 212,9 тис. т., а у 2018 р. – 12,1% або 310,2 тис. т. Тобто, як можна бачити, питома вага зменшується, а в абсолютних показниках – навпаки росте. Серед південних областей у звітному році найбільші розміри виробництва фруктів та ягід по Одеській області – 109,4 тис. т, друге місце – Запорізька та Херсонська області – 84,8 тис. грн. та 73,5 тис. грн. Найменші показники по Миколаївській області – 42,5% [2; 3].

Основною умовою збільшення валових зборів продукції галузі є ріст урожайності як показника, який характеризує продуктивність

використання всіх ресурсів при виробництві продукції. Згідно тенденції, що спостерігаються, розглянемо динаміку урожайності плодів та ягід і встановимо існуючі закономірності, табл. 2.

Таблиця 2

**Динаміка урожайності плодово-ягідної продукції
Півдня України, ц/га**

	2000	2010	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2018 до 2000, %
Україна	38,4	78,2	103,5	95,2	104,5	101,9	103,1	128,4	334,3
Запорізька	36,9	68,4	95,7	75,2	82,6	78,9	80,3	113,5	307,6
Миколаївська	22,2	70,4	96,1	64,4	71,9	66,7	89,6	62,5	281,5
Одеська	31,4	82,0	94,1	84,9	106,1	104,3	111,2	135,1	430,2
Херсонська	66,9	74,5	103,5	96,6	85,2	76,1	78,7	87,8	131,2

Джерело: [2; 3]

Показники, які представлені в таблиці 2 показують, що урожайність плодів та ягід за період дослідження виросла по Україні більш ніж в 3,3 рази, тобто з 38,4 ц/га у 2000 р. до 128,4 ц/га у 2018 р. Якщо аналізувати показник в розрізі областей, то Одеська область є лідером, урожайність у 2018 р. становить 135,1 ц/га, і вона перевищує середній показник по Україні (128,4 ц/га). В динаміці її ріст становив 4,3 рази. Наступної є Запорізька область, яка характеризується ростом показника в 3,2 рази, і станом на 2018 р. урожайність продукції досягла 113,5 ц/га. Миколаївська область досягла збільшення урожайності на 2,8 рази, Херсонська область – на 31,2%. Серед останніх 2 областей найменший показник урожайності у звітному році – по Миколаївській області – 62,5 ц/га [2; 3].

Проаналізувати динаміку показника продуктивності багаторічних насаджень, рис. 1. З цього графіку можна зробити висновок, що найбільш несприятливими для виробництва плодово-ягідної продукції після 2000 р. були 2014 р. та 2016 р., тому що практично всі області мали зменшення показника урожайності. З 2016 р. урожайність фруктів та ягід росте по всіх господарствах Півдня України, окрім Миколаївської області.

Продуктивність багаторічних насаджень залежить від багатьох факторів, особливо від сортового складу насаджень та вік саду. Попередні дослідження структури валового виробництва продукції галузі дають підстави стверджувати, що структура продукції залишається відносно не змінною, тому є сенс у проведенні аналізу лише показників звітнього року [4; 5]. Представлена структура плодів та ягід за обсягами виробництва у 2018 р. показує, що найбільша питома вага приходить на кісточкові. Цей загальний показник з 4 областей Півдня України становить 54,0% у структурі або 158,5 тис. т. Зерняткові плоди займають

друге місце і дорівнюють 40,4%, а в абсолютному виразі 118,7 тис. т. На ягоди та горіхи приходиться 4,6% та 1,0% [3].

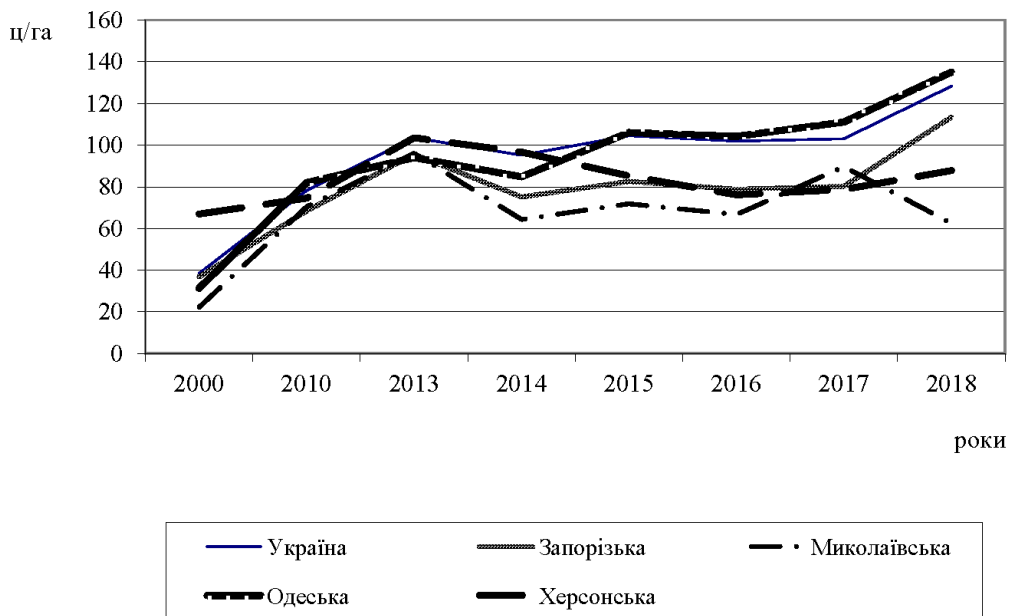

Рис. 1. Динаміка урожайності плодово-ягідної продукції південних областей України за період від 2000 р. по 2018 р.

Джерело: [2; 3]

Виробничий потенціал галузі садівництва при виробництві плодово-ягідної продукції розкрито не повністю. Проводячи аналіз кожного сорту як зерняткових так і кісточкових плодових порід, а також ягід, видно, що можливості сорту за умов сприятливих природно-кліматичних умов, правильного догляду та агротехніці дуже великий. Тільки застосовуючи поливи, в Україні у 2018р. було досягнуто урожайності плодово-ягідних культур у розмірі 180,0ц/га [3].

Таким чином можна зазначити, що продуктивність багаторічних насаджень сьогодні має свій нерозкритий потенціал. Підвищення збільшення врожаю можна досягти як дотриманням умов застосування інтенсивних технологій, як пошуком оптимальних сортів для посадки у відповідному регіоні, так і збільшення площ багаторічних насаджень з поливом. Все це призведе до позитивних зрушень на ринку плодово-ягідної продукції та дасть можливість перш за все використати природні можливості сортів плодів та ягід без суттєвих додаткових капіталовкладень.

Література:

1. Егоров Е.А. Экономическая сущность ресурсосбережения в интенсивном плодоводстве / Е.А. Егоров, Ж.А. Шадрина, Г.А. Косьян // Садоводство и виноградарство. – 2014. – № 5. – С. 7–12.

2. Рослинництво України: статистичний збірник за 2016 рік. Київ. – 2017. – 166 с.
3. Рослинництво України: статистичний збірник за 2018 рік. Київ. – 2019. – 222 с.
4. Колокольчикова І.В. Товарна політика підприємств галузі садівництва України. Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. – Вип. 1 (12). – Полтава : РВВ ПДАА. – 2016. – С. 120–126.
5. Колокольчикова І.В. Сучасний стан та тенденції розвитку галузі садівництва в Україні. Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. – Вип. 2 (13) – Полтава : РВВ ПДАА. – 2016. – С. 98–104.

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЙНО-РЕСУРСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

ОБРУЧ Г. В.

кандидат економічних наук, докторант

кафедри економіки та управління виробничим і комерційним бізнесом

Український державний університет залізничний транспорту

м. Харків, Україна

Залізничний транспорт наразі є незаперечним лідером на вітчизняному транспортно-логістичному ринку. Однак для утримання конкурентних позицій у стратегічній перспективі варто забезпечити його інноваційний розвиток на основі впровадження сучасних технологій, серед яких першочергове значення мають інструменти цифровізації. Оскільки цифровізовані бізнес-процеси, продукти і послуги залізничних компаній підвищують їх привабливість для клієнтів і бізнес-партнерів. Цьому сприяють такі принципи цифрової моделі бізнесу як: повна узгодженість; бізнес в режимі онлайн; управління сервісами.

Розглядаючи цифрову трансформації залізничного транспорту [1; 2] можна виділити три її основних бізнес-напрями. По-перше, це клієнтський блок спрямований безпосередньо на взаємодію з клієнтами компанії. Він включає цифрові платформи мультимодальних пасажирських і вантажних перевезень, платформи транспортно-логістичних вузлів і логістичного оператора електронної комерції. По-друге, це виробничий блок, який відноситься безпосередньо до внутрішніх процесів компанії. До нього входять цифрові платформи оператора лінійної інфраструктури, управління перевізним процесом. До третього блоку відносяться, так звані, офісні процеси (які підтримують, супроводжують та ін.). Для кожного з перерахованих напрямків цифрової залізниці формулюються свої цілі. Так, в клієнтському напрямку основною метою є збільшення виручки за рахунок кращого розуміння клієнтів і вирішення соціальних завдань обслуговування різних катего-